

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKAN-
DE nr 8/1987-88 med anledning av ltl
Barbro Sundbacks hemställningsmotion
till landskapsstyrelsen om tillsättande
av referensgrupp och ämneskonsulent
för förverkligande av grundskollagens
målsättningar om Ålands självstyrelse
samt om demokrati, internationellt
samarbete och fred.

Landstinget har den 20 november 1987 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört skolinspektören Stina Colerus-Nordlund, skolsekreteraren Marianne Kullman, läraren Ann-Mari Söderlund och ordföranden för Ålands lärarförening r.f. Nils Holmström får i anledning härav anföra följande.

I motionen sägs att särskilda undervisningsmaterial och metoder krävs för att förverkliga målsättningsparagrafen i den nya grundskollagen men att pedagogisk beredskap i så gott som alla avseenden saknas för främjande av demokrati, internationellt samarbete och fred. En ämneskonsulent jämte referensgrupp bör därför tillsättas för en systematisk genomgång av vilka metoder som kan användas för att förverkliga grundskollagens målparagraf om Ålands självstyrelse samt om demokrati, internationellt samarbete och fred.

Kulturutskottet konstaterar att grundskolans målsättningsparagraf till stora delar på ett positivt sätt beaktats i den allmänna delen av förslaget till läroplan för grundskolan. För att läroplanen skall kunna förverkligas bör dock lämpliga undervisningsmetoder och läromedel utvecklas. Utskottet har erfarit att en hel del allmänt material om fred och internationell förståelse finns tillgängligt men att det inte utnyttjas i någon större omfattning. Enligt utskottets mening vore det till fördel om mera material som har sin utgångspunkt i Ålands demilitariserade status och långt gående självstyrelse utarbetas.

Som nämndes i motionen har landskapsstyrelsen möjlighet att för utvecklandet av undervisningen inom grundskolan tillsätta en ämneskonsulent. Möjligheten har under årens lopp utnyttjats för konsulenter i såväl praktiska som teoretiska skolämnen men ämneskonsulenter har också tillsatts för mera ämnesövergripande uppgifter, t.ex. lägerskolverksamhet. Enligt utskottets mening är den i grundskollagen angivna målsättningen till sin natur ämnesövergripande på så sätt att

undervisningen i alla ämnen bör främja demokrati, internationellt samarbete och fred. Dessutom kan dessa ämnesområden vara föremål för temadagar. De bör givetvis tas upp även i samhällskunskap, historia och andra samhällsorienterande ämnen. Därtill ställer inte läroplanen hinder i vägen för att vilken lärare som helst tar upp dagsaktuella händelser till diskussion.

En ämneskonsulent för förverkligande av grundskolans målsättningsparagraf kunde ha till uppgift att sammanställa befintligt material, ta initiativ till utarbetande av nytt behövt material, informera lärarna och initiera fortbildning. Liksom motionsnären anser utskottet slutligen att det vore till stor fördel om en referensgrupp kunde tillsättas. Erfarenheterna visar att ämneskonsulenter ofta upplever sig vara i behov av en sakkunniggrupp för diskussioner och som stöd i arbetet. Speciellt i fråga om en ämneskonsulent som den här aktuella med ett ämnesövergripande verksamhetsfält vore en referensgrupp motiverad. Utskottet anser att landskapsstyrelsen i första hand bör tillsätta ämneskonsulent som enligt landskapsstyrelsens bedömning kunde verka under en kortare eller längre tid.

Utskottet har enligt 24 § 4 mom. arbetsordningen uttett viceordföranden Nordberg att presentera betänkandet.

Ved hänvisning till det ovan anförda får utskottet härmed vördsamt föreslå

att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om att en referensgrupp och ämneskonsulent tillsätts för en systematisk genomgång av vilka läromedel och metoder som kan användas för att förverkliga grundskolans målsättningsparagraf vad gäller Ålands självstyrelse samt demokrati, internationellt samarbete och fred.

Mariehamn den 5 april 1988

På kulturutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sundback, viceordföranden Nordberg samt ledamöterna Fagerholm, Lindeman och Öberg.